

SMÅFÖRETAGEN VILL VÄXA – MEN SAKNAR FINANSIERING

Företagarnas finansieringsrapport 2015

företagarna

SMÅFÖRETAGEN VILL VÄXA – MEN SAKNAR FINANSIERING!

Svårigheten för företag att få extern finansiering är ett stort tillväxthinder.

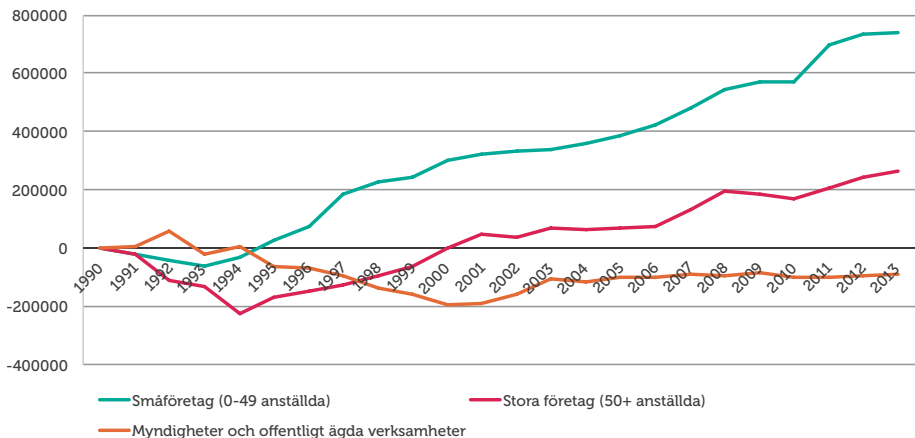
4 av 5 jobb skapas i företag med färre än 50 anställda. Företagarnas Småföretagsbarometer¹ har under en lång period visat att småföretagare i grunden är optimistiska om möjligheterna att expandera, oavsett konjunkturläge. Det finns dock tillväxthinder för småföretag. Ett av de främsta hindren för expansion och nyanställning är enligt Företagarnas undersökning svårigheten att få finansiering.

Företagarnas panelundersökning (december 2014 - januari 2015) visade att 90 procent av småföretagen vill växa. Det betyder att det bästa receptet, för att ta ansvar för vår gemensamma framtid, är att skapa goda villkor för företag att starta, expandera och anställa.

Hälften av alla av Sveriges småföretagare anser att det är ganska eller mycket svårt att få extern finansiering till löpande verksamhet och investeringar.

För mer information se Finansieringsrapporten 2015, www.foretagarna.se.

Tillväxt antal jobb 1990 - 2013

Figur 1 Tillväxt antal anställda 1990-2013, (Källa: SCB, Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS) och beräkningar Företagarna²)

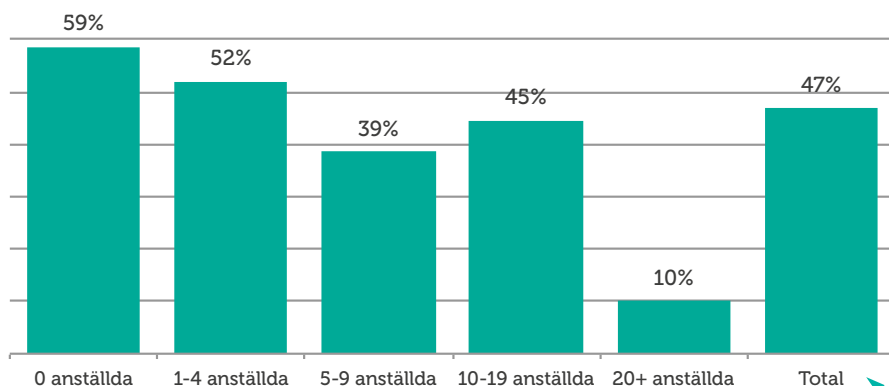
¹Småföretagsbarometern genomförs av Företagarna i samarbete med Sparbankerna. Småföretagsbarometern är i första hand en konjunkturundersökning som redovisar hur Sveriges småföretag uppfattar konjunkturen, tillväxtförutsättningarna och deras förväntningar om den närmaste framtiden. Undersökningen, som genomförts sedan 1985, omfattar mer än 4 000 företag inom det privata näringslivet med 1–49 anställda.

²Arbetsställen utan anställda räknas som 1 jobb. Sektorn jordbruk, skogsbruk & fiske, samt juridiska former så som bostadsrättsföreningar, kommuner och dödsbon exkluderas.

Finanskrisen slog kraftigt mot de små företagens möjligheter att finansiera sig. Även nu flera år efter finanskrisen anser nästan hälften av alla småföretag att det är svårt att få extern finansiering till att utöka verksamheten och att anställa.

Finansieringssvårigheterna kan ha flera olika förklaringar; svårare och/eller dyrare att få banklån, kunder som inte betalar, sämre tillgång på riskkapital och längre betal-tider. Den viktigaste faktorn är dock svårigheterna att få nya krediter och att utvidga befintliga banklån samt den höga kostnaden för banklån. Kostnaderna för banklån och krediter till företag tycks fortfarande vara höga i förhållande till aktiemarknadens avkastning och det låga ränteläget. Troliga förklaringar är bristfällig information mellan kreditgivare och låntagare, men också regelverk som påverkar finansieringsaktörernas utlåning till företag.

Andel av företagen som upplever det som ganska eller mycket svårt att finansiera löpande verksamhet och/eller investeringar de senaste sex månaderna

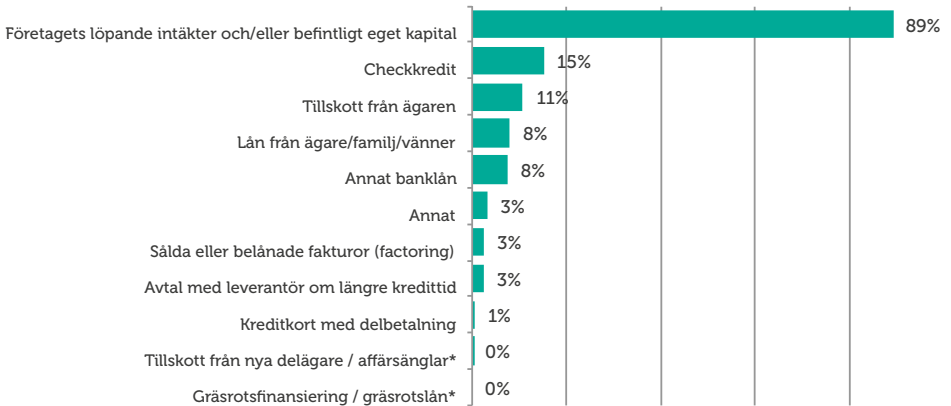

Figur 2 Gäller finansiering av löpande verksamhet och/eller investeringar

SVAR = Ganska eller mycket svårt

Omkring hälften av alla företag svarade att de upplever det som ganska eller mycket svårt att få extern kredit för att finansiera företagets löpande verksamhet och investeringar. Större företag (20+ anställda) har betydligt lättare att finansiera sina verksamheter och investeringar med extern finansiering. Småföretagare upplever att det är svårare att finansiera investeringar än att finansiera den löpande verksamheten (47 resp. 56 procent svarar ganska eller mycket svårt).

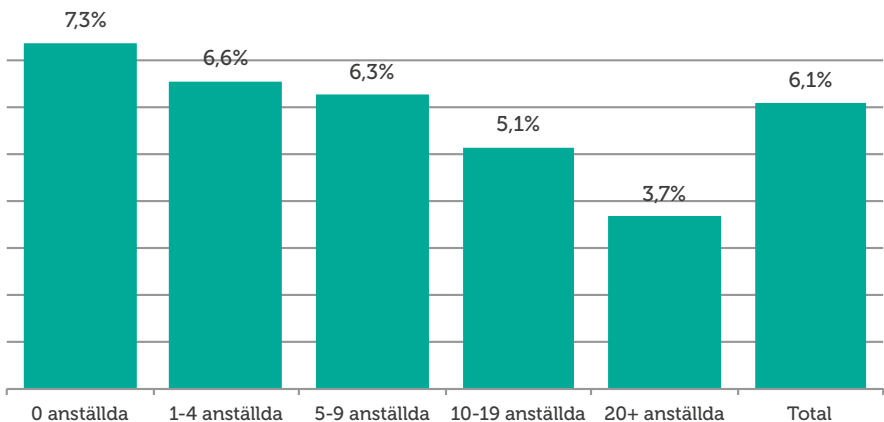
På vilket sätt finansierade företaget den löpande verksamheten och/eller investeringarna de senaste sex månaderna?

Figur 3 Svartalternativ markerad med * gäller endast finansiering av investeringar

En relativt stor andel av alla företag använder checkkredit för att finansiera löpande verksamhet och investeringar. Skillnaden i ränta på utnyttjad checkkredit är betydande mellan företag i olika storleksklasser, baserat på antal anställda. Räntekostnaderna är betydligt högre för de mindre bolagen och generellt högre än vad som kan förväntas av det allmänna ränteläget i ekonomin. Med sådana räntenivåer är det svårt att räkna hem affärer.

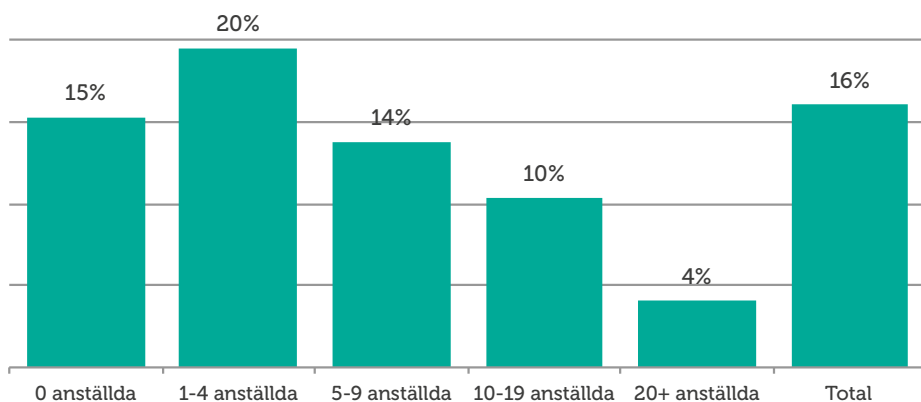
Räntan (%) på nyttjad checkkredit för löpande verksamhet och/eller investeringar de senaste sex månaderna

Figur 4 Gäller finansiering av löpande verksamhet och/eller investeringar

I många företag finansieras den löpande verksamheten delvis med tillskott eller lån från ägaren samt dennes familj. Detta resultat beskriver på ett tydligt sätt hur företagande innebär en betydande privatfinansiell risk för företagaren och dennes familj. De företag som lånade från ägaren eller närstående under de senaste sex månaderna lånade i genomsnitt 233 000 kronor. Räntan på dessa lån var i genomsnitt 1,7 procent, betydligt under marknadsräntan för företag i motsvarande storleksklass.

Andel företag som använde lån eller tillskott från ägare/familj/vänner de senaste sex månaderna

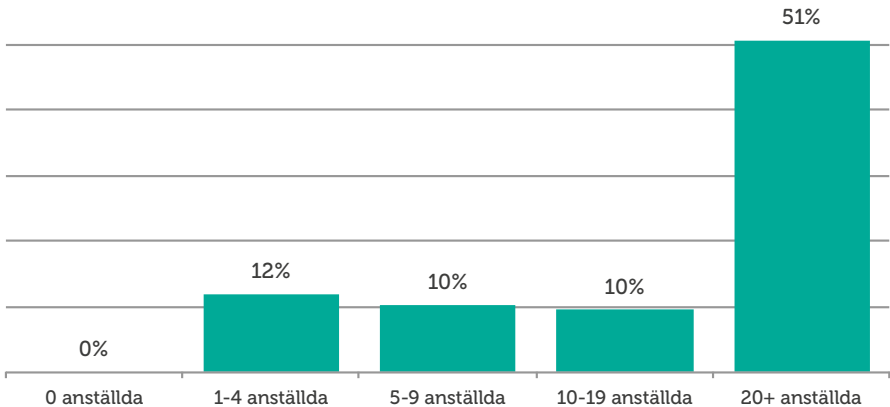

Figur 5 Gäller finansiering av löpande verksamhet och/eller investeringar

Till detta ska läggas att en fortsatt relativt svag konjunktur håller tillbaka lönsamheten och därmed minskar möjligheten till egenfinansiering, vilket är det vanligaste sättet för företagare att starta.

Banklån är ett viktigt instrument för att finansiera investeringar. Företagarnas panelundersökning visar att få företag med färre än 20 anställda använder banklån för att finansiera investeringar.

Andel företag som tagit banklån för investeringar de senaste sex månaderna

Figur 6 Endast företag som gjorde någon investering under de senaste sex månaderna

I Sverige har allmänhetens gemensamma sparande i stor utsträckning slussats till fonder, endast en liten del av detta kapital kommer småföretagen till del som finansiering. Dessutom är det p.g.a. skattesystemets utformning svårt för privatpersoner att bygga ett nytt företag eller investera i andras. Ett specifikt problem är den höga beskattningen av personaloptioner.

Det här behöver vi ändra på. Varje utebliven investering, varje förlorad expansionsmöjlighet, varje missad affär innebär färre nya jobb, mindre arbetsgivaravgifter, lägre inkomstskatter och högre kostnader för arbetslösheten.

Slutsatser

Företagarnas finansieringsrapport 2015 visar att de svenska småföretagen upplever betydande svårigheter med att få finansiering till sin verksamhet och för investeringar. Därmed hämmas småföretagens tillväxt och jobbskapande. Undersökningen visar även att småföretagen i stor utsträckning använder checkkredit både för löpande verksamhet och investeringar. Småföretagen är också beroende av finansiering från ägare och dennes närstående och familj. Tillsammans tyder detta på ett fortsatt stort finansieringsbehov, inte enbart genom eget kapital utan också till stor del i form av lånekapital.

Baserat på denna undersökning och tidigare finansieringspaneler föreslår Företagarna en rad åtgärder för att underlätta finansieringen till småföretagen.

FÖRETAGARNA FÖRESLÅR

- Ställ krav på att bankerna öppet redovisar riskvikter för olika kundsegment och deras grunder. Alla småföretag är inte högrisklåntagare.
- Låt inte bankerna slippa undan, utan uppmärksamma företagskrediter på samma sätt som bolåneräntor i förhållande till bankernas vinst. Här har både media och de finansiella myndigheterna en viktig roll att spela.
- Underlätta för fler utmanare till storbankerna för en bättre konkurrens på bankmarknaden. Företagarna vill att regeringen tillsätter en utredning för att se över etableringshinder på den svenska bankmarknaden, utredningen bör även ta ställning till regionala förutsättningar för kreditgivningen.
- Sänk skatten för personaloptioner. Gör det möjligt för småföretag att använda optioner för att låta personalen få del av företagets värdeutveckling. Detta blir än viktigare i ett kunskapssamhälle och för nystartade företag. Genom att själv deltagit i värdetillväxten i ett växande bolag, kan fler personer själva investera i andra växande bolag som affärsänglar och riskkapitalister.
- Gör det lättare att växa med eget kapital. Undersök möjligheterna att vidga investeraravdraget för den som investerar i onoterade bolag genom bolag vid start eller nyemission. I sammanhanget bör det även undersökas ifall Investerarasparkontot kan öppnas för investeringar i onoterade bolag.
- Säkerställ att betaltiderna kortas, och se till att den offentliga sektorn föregår med gott exempel. Här måste givetvis politiker på alla nivåer bättre kontrollera sina organisationer.³
- Alternativa finansieringslösningar. När bankfinansiering blir allt svårare att få för allt fler företagare, delvis på grund av att företagarna idag är annorlunda mot gårdagens måste företagare börja se sig om efter alternativa finansieringslösningar.⁴ Detta inkluderar utökade möjligheter till så kallad crowdfunding och crowdlending. Genom ett förenklat regelverk kan också finansiering via företagsobligationer göras enklare, effektivare och mer flexibelt, vilket gör marknaden mer lämpad för små och medelstora företag.
- Säkerställa att de statliga finansieringsinsatserna verkligen kommer de små och växande företagen till del genom ett ökat fokus på sådd-fasen. Utökad lånefinansiering genom exempelvis innovationslån kan vara en framkomlig väg. Genom de statliga aktörerna bör företagen även i högre grad informeras om vilken finansiering som finns tillgänglig genom de statliga aktörerna och EU.

³Kortare betaltider börjar med offentlig sektor. En utredning har föreslagit att 30 dagar ska bli normal betaltid, men frihet att förhandla fram något annorlunda. 30-dagarsregeln ska dock gälla för offentlig sektor. Krav också på att ta ut förseningsavgifter och ränta. Följ upp betaltiderna från offentlig sektor – styrfaktor för politiker visavi off bolag och förvaltningar på alla nivåer.

⁴Se mer om de nya företagarna i vår rapport De nya företagarna och på Nerdonomics <http://www.nerdonomics.se/>

OM FÖRETAGARNAS PANEL

Företagarnas panel är ett undersökningsverktyg för Företagarna i syfte att mäta företagares åsikter och påverkan av olika händelser i omvärlden.

Panelen är självrekryterad och har i dagsläget drygt 4000 anmälda deltagare. Typiskt sett genererar panelen 30-35 procent svar beroende på när den skickas ut, komplexiteten och frågeställningarna.

Panelen används för att ge en översiktlig bild i aktuella frågor och kommuniceras inte regelbundet från Företagarnas sida.

I och med att frågorna sällan berör partipolitik är risken låg för ideologiskt motive-rad aktivism från respondenterna, vilket minskar den risk för skevhet som kan finnas i alla självvalda paneler. Frågorna som ställs berör utan undantag företagets verklig-het och vid tidigare jämförelser med inköpta mätningar har resultaten visat sig stämma väl.

METOD

Undersökningsperiod: 11 december 2014 – 7 januari 2015.

Enkäten skickades till 4 001 medlemmar i Företagarnas panel. 1 206 svarade, vilket motsvarar 31 procent av samtliga tillfrågade. Det fanns ingen item-non respons. Re-spondenter var tvungna att svara på alla frågor.

Urvalet korrigeras så att det liknar den nationella företagarsstrukturen, med hjälp av en modell baserad på SCB:s statistik på antal företagare i Sverige. Konkret görs detta genom att korrigerande vikter räknas fram för olika företagsstorlek (antal anställda), kön, ålder och bransch. För varje respondent beräknas därefter de erhållna vikterna i respektive kategori för att ge en totalvikt, som påverkar vilken vikt det enskilda svaret får i sammanställningen. Viktmetoden heter "raking".

Totalresultat blir på så sätt representativt för alla företagare i Sverige. I analysen räknas inte respondenter som anger att de inte driver företag, samt respondenter i sektorn jord- skogsbruk och fiske.

företagarna